

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๑๒๓/๒๕๖๘

เรื่องพิจารณาที่ ๓๖/๒๕๖๘

วันที่ ๒๖ เดือน พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง { บริษัท ไอเอ็มที กรุ๊ป จำกัด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) ผู้ร้อง
พรรคประชาชน ผู้ถูกร้อง

เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบสรุปได้ว่า บริษัท ไอเอ็มที กรุ๊ป จำกัด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่า ผู้ร้องเป็นนิติบุคคลจดทะเบียนตามกฎหมายไทยได้รับการรับรองเป็นวิสาหกิจเพื่อสังคมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม พ.ศ. ๒๕๖๒ มีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินกิจการด้านนวัตกรรมการคลังและเศรษฐกิจดิจิทัลเพื่อสังคมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีสถานะเป็นกลไกที่ขอด้วยรัฐธรรมนูญในการส่งเสริมการปฏิรูปประเทศตามรัฐธรรมนูญ ผู้ร้องเห็นว่าพรรคประชาชน (ผู้ถูกร้อง) โดยนายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ หัวหน้าพรรคประชาชน ลงนามในบันทึกข้อตกลงทางการเมือง ฉบับลงวันที่ ๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๘ กับพรรคภูมิใจไทย มีเนื้อหาสนับสนุนนายอนุทิน ชาญวีรกูล เป็นนายกรัฐมนตรี และต้องยุบสภาผู้แทนราษฎรภายในสี่เดือนเพื่อจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ข้อตกลงดังกล่าวเป็นข้อตกลงนอกกรอบรัฐธรรมนูญ ผูกพันอำนาจอธิปไตยของประชาชนและองค์กรตามรัฐธรรมนูญล่วงหน้า ละเมิดลำดับกระบวนการปฏิรูปประเทศก่อนแก้ไขรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ และเป็นการกระทำที่ไม่ผ่านกระบวนการประชาธิปไตย การปรึกษาหารือ หรือการอนุมัติของรัฐสภา ละเมิดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๗๗ อีกทั้งการที่ผู้ถูกร้องสนับสนุนนโยบายสกุลเงินดิจิทัลของรัฐ (Central Bank Digital Currency : CBDC) และแนวคิดการคลังแบบกระจายศูนย์ (Decentralized Fiscal Autonomy) โดยไม่พิจารณาข้อจำกัดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๒ และมาตรา ๑๗๔ ที่กำหนดให้อำนาจทางการคลังและการออกเงินตราต้องอยู่ภายใต้การตรวจสอบของรัฐสภา เป็นการกระทบต่อหลักความมั่นคงทางเศรษฐกิจและอธิปไตยทางการคลังของรัฐ ผู้ร้องเห็นว่า การกระทำของผู้ถูกร้องเข้าข่ายเป็นการกระทำที่มีลักษณะเป็นการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ และเป็นการละเมิดสิทธิและหน้าที่ของผู้ร้องในฐานะวิสาหกิจเพื่อสังคมที่มีหน้าที่ดำเนินการเพื่อการปฏิรูปประเทศตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่ออัยการสูงสุดเพื่อพิจารณาเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๘ กรณีผู้ถูกร้องใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ อัยการสูงสุดแจ้งผลการพิจารณาแก่ผู้ร้องว่า การกระทำของผู้ถูกร้องยังไม่เข้าข่ายเป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง ไม่มีเหตุที่อัยการสูงสุดจะพิจารณาดำเนินการส่งเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคสอง มีคำสั่งไม่รับดำเนินการตามที่ร้องขอ ต่อมาวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ ผู้ร้องยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญขอให้วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ และมาตรา ๒๑๓ ดังนี้

๑. การกระทำของผู้ถูกร้องจัดทำบันทึกข้อตกลงทางการเมือง (MOA) ระหว่างพรรคประชาชนและพรรคภูมิใจไทย เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒ มาตรา ๖ มาตรา ๒๕๘ และมาตรา ๒๕๙ และเป็นการกระทำที่มีลักษณะล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง

๒. มีคำสั่งให้การสนับสนุนหรือดำเนินนโยบายสกุลเงินดิจิทัลของรัฐ (CBDC) โดยมีได้ตรากฎหมายหรือได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา เป็นการละเมิดอำนาจอธิปไตยทางการคลังของรัฐขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๒ และมาตรา ๑๗๔

๓. มีคำสั่งให้การละเลยต่อหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนและการประเมินผลกระทบเชิงนโยบายตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๗ เป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้องและประชาชนทั่วไป

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ และมาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลจะใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมิได้” วรรคสอง บัญญัติว่า “ผู้ใดทราบว่ามีกรกระทำตามวรรคหนึ่ง ย่อมมีสิทธิร้องต่ออัยการสูงสุดเพื่อร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าวได้” วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ยอัยการสูงสุดมีคำสั่งไม่รับดำเนินการตามที่ร้องขอ หรือไม่ดำเนินการภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคำร้องขอ ผู้ร้องขอจะยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญก็ได้” มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ตราบที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า การกระทำของผู้ถูกร้องที่จัดทำบันทึกข้อตกลงทางการเมือง (MOA) กับพรรคภูมิใจไทยเป็นการทำข้อตกลงนอกกรอบรัฐธรรมนูญ ผูกพันอำนาจอธิปไตยของประชาชนและองค์การตามรัฐธรรมนูญล่วงหน้าโดยไม่ผ่านกระบวนการปฏิรูปประเทศตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ การกระทำของผู้ถูกร้องเป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง แม้ผู้ร้องใช้สิทธิยื่นคำร้องต่ออัยการสูงสุด

- ๔ -

เพื่อร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคสอง และอัยการสูงสุดมีคำสั่งไม่รับดำเนินการตามที่ร้องขอ ทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญก็ตาม เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบเป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นของผู้ร้องเกี่ยวกับการจัดทำบันทึกข้อตกลงทางการเมือง (MOA) ซึ่งเป็นการเจรจาหรือการประกาศเจตจำนงทางการเมืองร่วมกันของผู้ถูกร้องกับพรรคภูมิใจไทย ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานอื่นที่ชัดเจนเพียงพอที่แสดงให้เห็นได้ว่าผู้ถูกร้องกระทำการอันเป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙

ส่วนที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการที่ผู้ถูกร้องสนับสนุนนโยบายสกุลเงินดิจิทัลของรัฐ และแนวคิดการคลังแบบกระจายศูนย์ กระทบต่อหลักความมั่นคงทางเศรษฐกิจและอธิปไตยทางการคลังของรัฐตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๒ และมาตรา ๑๗๔ ละเมิดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๗ เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองในฐานะวิชาชีพเพื่อสังคมที่มีหน้าที่ดำเนินการเพื่อการปฏิรูปประเทศตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ แม้ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าตนยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน เมื่อพิจารณาประเด็นที่ผู้ร้องยื่นต่อผู้ตรวจการแผ่นดินแล้ว ปรากฏว่าเป็นการขอให้เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลปกครองเพื่อพิจารณาวินิจฉัย กรณีกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๙๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พุทธศักราช ๒๕๘๕ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๓ และขอให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแสวงหาข้อเท็จจริงเพื่อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีให้มีการตราพระราชกำหนดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๒ ซึ่งเป็นคนละประเด็นกับการยื่นตามคำร้องนี้ กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

- ๕ -

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เมื่อมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว คำขออื่นย่อมเป็นอันตกไป

- ๖ -

(คำสั่งที่ ๑๒๓/๒๕๖๘)

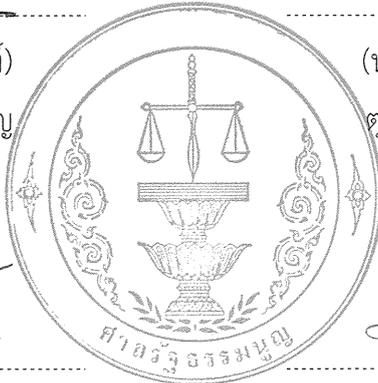
(นายอุดม สิทธีวิรัชธรรม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวิรุทธิ์ แสงเทียน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจิรนิติ หะวานนท์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนพดล เทพพิทักษ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม รัฐอมฤต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุเมธ รอยกุลเจริญ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสรawat ทรงศิริไล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ